

OSMAN FENİ
T. M. A. K. KURUMUNA
AİT BİR KİTAPTIR

AKPINAR

NİĞDE HALKEVİ DERGİSİ

Hatay, Ana Vatanın kollarında

İçimizden büyük bir sızı sıyrıldı. Sevinç ve heyecan içindeyiz. Güç; fakat şerefle nihayetlenen millî bir davanın mes'ud sonucunun, mes'ud heyecanları içindeyiz. Civanmert Türk, asil Türk, sulh sever Türk büyük bir zafer daha kazandı. Büyük ve millî bir davanın feyizli erimleri içinde 18 milyon yurtdaş bugün tek bir kalb gibi çarpıyor; bütün bir vatan, koca bir Türk ülkesi duygu ve surur tufanı içinde; seviniyoruz, öğreniyoruz, bir birimizi kucaklıyoruz.

Büyük ve millî bir dava kazanıldı. Bir hak elde edildi. Bir vazife başarıldı: Anavatana katılmak Hataylıların hakkı, onu ihkak Atatürk Türkiyesinin vazifesi idi. Biz, üzerimize düşeni gönül kırmadan, göz yışartmadan, kan dökmenden efendice yaptık diye seviniyoruz; onlar, Hataylı kardaşlarımız başta büyük Atanın mucizeli dehası, rehakâr eli olmak üzere büyük devlet adamı, millî şef İnönü ve Cumhuriyet hükümeti şefleri bizi ana vatana ve hurriyete kavuşturdular diye çırpıyorlar.

Her hayırlı ve feyizli dava gibi Hatay davamız da çarçabuk hall olunvermedi. Aradan yıllar geçti, anlaşmaların cereyanı bir mart seması gibi, gün oldu müphem ve esrarlı bulutlara büründü; korkunç fırtınalara, kasırgalara gebe sandık. Gün oldu, uzak ufukların bilinmiyen bir güneşinden ışık ve renk ahyormuş gibi içimize serinlik ve ferahlık serpti. Fakat bu bir sihirbaz feneri gibi yanıp sönen, bir karara erişemiyen konuşmalar bizi bedbin etmedi. Hakkımızdan emin, kendine güvenirlüğümüzden emin ve nihayet dost devletlerin hakışınaslıklarından eminbir sebat ve şaşmazmazlıkla iddialarımızda ısrar ettik. inkârı güç, reddi mümkün olmıyan bir insanlık davasını müdafaa ettik. İnsanlık ve medeniyet davalarını süngü ucları ile deyil; kafanın, zekâ ve mantığın yolu ile halletmesini çok iyi bilen ve bu seviyeye erişmiş bulunan Türk milleti hiddetine, hissiyatına kapılmadan davasını meddit bir sabır ve azimkâr bir metanetle neticelendirdi. Türk milletinin olgun ve mütekâmil bir ruhluluk arzeden bu tavrı, evvelâ davasında haklı oluşundan, sonra da cihan ve istiklâl harblerinden beri beynelmilel durumda sulh severlik, dost

İçtimai meseleler :**İçki ve Veraset**

Çok defa işitmişsinizdir : çocuğunuza veya tanıdığınızın çocuğunu bir ahbap görünce : O maşallah ! tıpkı Babasına benziyor der . eger çocukta anneye ait benzerlikte varsa « Allah bağışlasın gözler, dudaklar tıpkı anne, saçlar, burun da sanki babasınınki » derler .

Yine işitmişsiniz dir ki, bazan da çocuk annesine, babasına değil de büyük babasına veya büyük annesine benzetilir . İş bu kadarla yani tış benzeyişle kalmaz çocuğun cesurluğu, hırçınlığı, eyi ve fena kalpli oluşu gibi ruhî vasıfları da anneye, babaya veya büyük ana, babaya benzetilir .

İlk bakışta pek ehemmiyetsiz gibi

edinirlik ve siyasî sözleşmelerde gösterdiği sadakat ve titizliğin müstesna mevkiinden ileri geliyordu .

Fertlerin hayatında olduğu gibi cemiyetlerinkinde de dostluk ön safta gelen, milletleri kardaş eden ; döğüşlerin, kanlı cıdallerin önüne bir set gibi duran mümtaz bir insaulık vafıdır . Sulh için, sulhun sürekli yıllar ve asırlar olması için çalışmayı, dost edinmeyi, dost etmeyi türklüğün büyük şıarı kılan Cümhuriyetimiz, siyasî sahadaki büyük muvaffakiyetlerini bu asıl haslatına borçludur. Türk dostluğunun kadrini çok iyi bilen dostumuz

görünen bu sözler bından aşağı yu karı 75 sene evvel büyük bir keşfin ana hadlar oldu. akıllı ve âlim bir Papas bu sözler üstünde düşündü : bir çocuk nasıl anasına, babasına benziyor ? bu benzerlik anadan babadan evlâda ne yolla geçiyor ? ne vakit geçmiyor ? diye senelerce bunlar üstünde düşündü . Çiçekler, Hayvanlar üstünde durmadan tecrübeler yaptı : Mesea kırmızı çiçek ile beyaz çiçeği birleştirdi penbe Çiçek elde etti . aynı tecrübeyi hayvanlar üstünde yaptı : beyaz kubayla siyahını birleştirdi ? alaca renkli kubaylar elde etti . daha bunlara benzer bir çok tecrübeler yaptı . nihayet gösterdi ki cinsî hücrelerdeki hususî bir takım parçacıklarla Ana ve Babanın tış görünüşü : seciye ve ahlakı evlada geçiyor . böylece büyük Papas meşhur veraset kanunlarını ortaya sürdü ; ve dedi ki : Gerek ruh ve ahlak ve Gerekse

Fransa, millî Türk Hatay davası karşısında türk şartlarını kayıdsız kabul etmek nezaket ve isabetinde bulundu . Ta Kanunî devirlerine, bundan dört yüz sene evvelerine varan Türk - Fransız dostluğu halâ eski ve an'anevi sıcaklığı ile devam ediyor demektir .

Artık bizden ayrı ve içimizde sızı olan bir Hatay yok ; bir İzmir, bir Bursa gibi her şeyi bizim olan, türk olan bir Hatay vilâyeti var . Aziz Hataylılar, her damlası sevinçten birer inci olan göz yaşlarımızla sizi kucaklıyoruz .

Fehmi Okan

Dış görünüş itibarile olan benzeyiş bazan Anadan ve Babadan müsavî olarak evlada geçer . yani çocuğun bir kısmı uzuvları ve ruhî halatı Babaya ; bir kısmı Anaya benzer . Bazan da mesela annenin vasıfları sahaya hakim olur, babadan gelenler gizli kalır . o zaman çocuk yalnız anneye benzer . zamanla bu çocuk büyüyüp evlenir . neticede çocuğu olursa, babasından alupta kendinde gizli kalmış vasıfları evladına verir . Bu suretle yeni çocuk büyük babaya benzer .

Hani meşhur bir Atalar sözü vardır : « Dede koruk yemiş te Torununun dişi kamaşmış » diye . yani Dedenin vasfı oğlunda gizli kalıyor, torununda meydana çıkıyor .

Hülasa : Nasıl Ana Baba öldükden sonra evlad onların mirasına konarsa, doğarken de Ananın, Babanın Ahlak, Seciye ve yüz benzerliğini alarak dünyaya gelir .

Hepimiz Bahçemize bir çiçek dikerken Tohumun sağlam olmasını daima göz önünde tutarız . bozulmamaları için onları itina ile saklarız . Çiçeğe vereceğimiz emeğin boşa gitmemesine gayret ederiz .

Nasıl Çiçek tohumlarını kurtlar, böcekler, fazla rutubet gibi şeyler bozarsa insan neslini vücade getiren cevheri de bir takım hastalıklar öyle bozar, sakatlar . neticede ümit ettiğimizden çok daha fena bir âkîbet ile karşılaşırız . onun için, İnsan neslini bozan ortaya bir sürü sakat, Deli, hastalıklı, ahlaksız, hırsız, katil insanların çıkmasına sebep olan hastalıklardan korunmak sakınmak

lazımdır .

Nesli bozan Hastalıkların en mühimmi ve daima cem'iyeti tehdid edenî İki tanedir . birisi Firengi diğeri İçkidir .

İçki içmek bir hastalıktır . bu hastalık Nigdemizin bir kısmı çocuklarında 13-14 yaşlarında Üzümlü turşusunun suyu ile başlar . Baharın, bağlarda bununla eğlenirler . pek çok defa Ana Baba da buna müsaade eder . Yaş ilerleyince bu Şarap olur . günün birinde de rakıya tahavvül eder .

Esasen bizde rakı içmek için bahaneler pek çoktur . bugün Bayram içelim, bugün canım sıkılıyor, hüznüylim, içeyim . b gün düğün var ; içelim . bugün çocuğum öldü, kederden bunalıyorum, içeyim . Haslı en ufak bir neş'e veya keder içmiye vesile olur . mütemadiyen içilir içilir . bir kaç kadeh alınca Arslan olunur . cesaret Bankasından Çekler çekilir . vurup kırılan istenir . çok defa dostea oturulan eyvence (!) mesahalarından Tabanca pıçakla kalkılır .

Bugün, İçki yüzünden bozulan arkadaşlıklardan, işlenen cinayetler, dökülen kanlardan evde aç, mütemadi göz yaşları dökerek serhoş Babalarını bekliyen yavruardan, Alkol kıskançlığı artırdığı için, her bahane ile dayak yiyen ve canından usanan kadınlardan, rakının nefse düşgünlük yapmasından ; delirtüp Tımarhaneye göndermesinden, dolaşisile millete açtığı maddî zararlarından, ayaşların kalb, kara ciger, mide, Böbrek hastalıklarından ve vereme olan istidatlarından bahs et-

mek istemiyorum . kısaca alkolün nesli bozduğundan bahs edeceğim .

Bakarsınız günün birinde, çok zeki, temiz ahlaklı diye tanıdığınız bir zat, ahbablarının teşvikile bir kadehden işe başlar . Günler geçtikçe mikdar artar . nihayet akşamcı olur . ve içmeden duramaz . Bir gün bu zeki adamdan abdal, sar'altı, hastalıklı, kabiliyetsiz, ruhen ve hatta ahlakı geri bir çocuk olur .

Ananın Babanın Soyuna bakarsanız hiç böyle bir kimseye rastlamazsınız . Nasıl du Babadan bu Anadan bu çocuk doğdu diye hayret ederiz . Hayret edilecek birşey yoktur . mesele basittir . Vücutta giren alkolün mühim bir kısmı Böbrekten, bir kısmı da cinsî hücrelerle harice çıkar . Baba, nadiren Ana alkolle eyi vasıfları taşıyan cinsî hücrelerin içindeki ufak parçacıkları zamanla zehirlemişlerdir . Bunun neticesi kafaca ruhça, hatta vücutça sakat, bu çocuk doğmuştur . böyle çocukların çoğu hayatta muvaffak olamazlar . mecburî sefil bir hayat yaşarlar . Babanın zevk ve eylence diye işlediği günahın cezasını çekerler . günün birinde cemiyete yük olurlar . Bütün bu işlerin neticesi zeki, temiz ahlaklı bir babadan sefil bir evlat doğar . yani nesil bozulur .

Bir çok Babalar çocuklarına nasihat ederler : «Aman evladım benden sana Baba nasihatı olsun; rakı iç, çapkınlık et, sakın Sığara içme.» Bu nekadardan yanlıs bir görüş, nekadardan körü körüne verilmiş bir öğüt, rakı ve çapkınlık hem ferdi hem nesli bozar . fena neteceleri evlat-

tan evlada miras kalır . Halbu ki Sığaranın yaptığı zarar içene aittir . Görülüyor ki bu öğütde cemiyet zerrekadar düşünülüyor . ancak şahsî düşünülüyor .

Hasılı bir kadehle başlanup mikdarı günden güne artırılan alkol ile cinsî hücreler bozulur . nesil geriler . Pek çok eyi Babaların çocukları zekaca, ahlakça kendilerinden geri olurlar . Bu gerilik nesilden nesile intikal ettikçe O âilenin çocukları Hapishane, Tımarhane gibi müesseselerin dâimi müşterisi olurlar . hapishaneyi, tımarhaneyi besliyen millettir . ohalde bir kişinin eylence diye yaptığı hareket cemiyetin başına belâ oluyor . iş ferd mes,eleli olmaktan çıkarak cemiyet mes,eleli olur .

Cemiyetin ve neslin korunması, yetişenlerin de sağlam bünyeli ve karakterli olması için içki ile mücadele zaruridir .

Biz Yeşil dâilerin daha çabuk ve kolaylıkla eğileceğine kanî olduğumuzdan, daha ziyade yeni yetişen Genç Hemşerilerimize Hitap ediyoruz . Üzüm Turşusu suyu' ve Şarap fashında olanların bu işi terk etmesi hem sihatleri, hem yetiştirecekleri evlatları, hem de vatan için lazımdır diyoruz . Amma onlar diyecekler ki biz onu arada sırada eylemek için içiyoruz . Arada sırada deyüp te sonunda kendini alamıyanların sayısını hocam Mazhar Osman Uzmana sormak kâfidir . Hocam derki : heman her milletin Tımarhanelerinin belli başlı müşterilerinin başında Alkol ve firengiden

delirenler gelir . sonra eger maksat eylemek ise onsuz da eylemek mümkündür . Halkevi her vakit ve herkese açıktır . burada gençlerin kendi kendine müsamereler vererek, muzik konserleri tertip ederek, yerli oyunlar oynıyarak, siporların envaını yaparak eylenmeleri, hem insan gibi eylenmeleri mümkündür . elde bu kadar imkânlar varken eylence te'mini için gülünç olmanın hiç bir manası yoktur .

İçki alemlerinin en feci ve zarurî bir neticesi de Firengi almaktır . Bir kısım alışkanlık dolayısıyla, bir kısım da modaya (!) uymuş olmak için içmeden eylenemezler . Alkolün verdiği fazla cesaret ve bu husustaki vukufsuzlukları Firengi almalarını kolaylaştırır . Esasen firenginin ilk yarısı ağrısız seyr ettiginden dikkatsiz olanlar farkıla varamazlar . Bir kısım da farkına varır fakat saklar . vaktinde müracaat ederek tedavi olmazlar . Baş ağrıyan, midesinden şikayeti olan Doktora gelir bunları açık açık söyler . fakat eski sakat bir terbiyenin neticesi olacağı bu hastalık gizlenir . uzun zaman tedavî ettirilmez . hastalık vehamet kesb edince tedaviye gelinir . Halbuki bu hastalıklara ne kadar erken tedaviye başlanırsa O kadar eyi ve kat'i netice alınır . okadar çabuk zamanda şifa elde olur . aksi halde hastalık vücudun her tarafına saldırır . derin harabiyetler yapar . kocaman kocaman yaralar açar . kalbler yapar . delirtir, tımarhaneye götürür .

Hükümet bu hastalığın hududla-

rimız dahilinde imhasına âzamî derecede ehemmiyet veriyor . her sene Binlerce Lira sarf ederek Firengi ile mücadele merkezleri te'sis ediyor . Bu müesseselerde her türlü ilaç ve tedavî parasızdır . Doktorlar meccanen bakarlar . zengin fakir hesaba katılmaz . bu kadar masraflara Hükümetin katlanmasına sebep, Firenginin yalnız ferdi değil nesli harabiyete götürmesindendir .

Firengi mikrobu ve onun çıkarıp kana döktüğü zehirler, alkolden daha kuvvetle, cinsî hücrelerdeki vasıfları taşıyan parçacıkları zehirler . yaralar bozar . tedavî olmamış firengilinin çocukları da firengili yani yaralar ve çıbanlarla doğar . çoğu yaşamaz . yaşayanların bir kısmı evvela sağlam gibi görünür . Beş on sene sonra kanındaki mikroplar faaliyetine geçerek firengi yaralarını meydana çıkarır . aynı zamanda böyle çocukların vücutlarında bir çok sakatlıklara da rastlanır . ruhan düşkün, saralı, Aptal olurlar . Darülaceze, Tımarhane gibi yerlerin daimî müşterisi dirler . yahud da cemiyet içinde acınacak hayat sürerler . en çok acınacak mahluklar bunlardır .

Eyi tedavî olmamış bir Dedenin Firengisi Torunlarına kadar gider . İşte böylece Dedenin yediginden Torunun diş kamaşır . ve bu suretle o nesil bozulmuş olur . Nesli bozulan her aile gibi her millet sönmeye ve günün birinde yok olmağa mahkûmdur . bunu daima göz önünde tutan Sıhiye Vekâleti, Firenginin kökünü kazımak için her sene binlerce Lira

Yağmur

Sîmînden üzülmüş saça benzerler
Kırpikten süzülmüş yaşı benzerler,
Sevdadan bulanık başa benzerler
Ağlıyor, ağlıyor yine yağmurlar.

§

Dumanla karışık geçer bellerden,
Titrer yürekleri sinsi yellerden,
Hıçkırıp gelirler bizim illerden
Ağlıyor, ağlıyor yine yağmurlar.

§

Sararmış bahtından gamlı yapraklar,
Göz yaşı emiyor yanık topraklar.
Sanki de bizimle derde ortaklar,
Ağlıyor, ağlıyor yine yağmurlar.

§

Terketmiş sulara aşkı, hevesi;
Sürünür yerlerde solgun nefesi,
Kim bilir gömülü o nur da nesi...
Ağlıyor ağlıyor yere yağmurlar.

E. Sungur

sarf ediyor demiştim. bizim de Hükümete yardım etmemiz lâzımdır. Hastalananlar bir'an evvel tedaviye gitmeyi kafalarında tutmalıdır. Hastalanmamak için de Babalar Oğullarına, Anneler kızlarına sağlam bir Terbiye bil'hassa cinsî Terbiye vermelidir. Bu terbiyeyi Ana Baba vermesini bilmiyorlarsa Doktorlardan, Terbiyecilerden sorup öğrenmelidirler. Bu sayede hem gençler firangi almaktan, hem cem'iyet bir zavallı kafilesine bakmaktan, kısmen de kurtulur, nesilde günden güne bozulmamış olur.

Cavid Başar

Niğdede Şer'i Mahkeme sicilleri

Yazan : Zeki Oral

Büyük üstad İsmail Hakkı uzun Çarşılı oğlu Ülkü mecmuasında (*) bu adla yazdığı bir makalede Halk-evlerinde çalışan ve memleket tarihlerini yazmak zahmetini üzerine almış olan gençlere hitabederek tarihî tetkiklerde şer'i mahkeme sicillerinin de tetkikata esas tutulması faydalı olacağını kaydetmiş ve bu yazısında adlarını saydığı arkadaşların başına beni yazmak lutfünde bulunmuşlardı. Üstadımızın bu tavsiye ve irşatları üzerine « Niğde tarihi » ni ilgilendiren tarihî eserleri kitabeleri; vakfiyeleri, ferman ve beratları, eski kitapları evkaf kayıtlarını inceliyerek bu uzun ve üzüntülü fakat tatlı işi her gün biraz daha ilerletmeğe çalışırken mahkeme sicillatında ele geçirmek fırsatını arayordum.

Borda zengin bir kitabevi açarak Bor gençliğine binlerce kitab armağan eden Borun kıymetli ve kültürlü evlâdı kahraman Türk ordusunun değerli Subayı Binbaşı Halil Nuri Yurdakulun Bordaki araştırmaların da e'de etmiş o'duğu 6 ciltlik şer'i mahkeme sicillerini istifademe terketmek suretile memleket tarihine büyük yardımda bulunmuş oldular.

En çok Bor kazasının tarihî ve içtimai durumunu ticaret hayatını, eşya fiyatlarını, Belediye işlerini, esnaf teşkilâtını bu münasebetle

(*) Ülkü mecmuası Cilt 5, sayı 29 sa. 365

Niğdeyi alâkadar eden bu sicillerin eskisinden başlayarak Akpınarda neşretmekle sayın Halil Nuri Yurdakulun ruhunda parlıyan kültür ve tarih aşkına da tercüman olmuş bulunuyoruz.

Tetkik ettiğim bu siciller de gösteriyorki : Şer'i mahkeme sicilleri millî Türk tarihinin ana kaynaklarından birisidir. Bununla beraber yurdun eski içtimaiyatını iktisadî ve siyasî hayatının hakiki cebhesini bunlarda okumak mümkündür. Bilhassa kasaba ve köylerimizin eski hayatını bütün tafsilâtile ancak bu sicillerde görebiliyoruz. Binaenaleyh denilebilir ki : Millî tarihimizi şümullü bir şekilde yazabilmek için bu sicilleri gözden geçirmek zaruridir. Bu defterlerin kıymeti bunlarda kalmıyor. İfade ve beyan itibarile o tarihlerdeki yazı şeklini eski Türkçe kelimeleri, Türk adlarını ihtiva etmesi bakımından Türk dili için de birer hazinedirler.

Neşrine başladığımız sicil defteri uzunluğu 38; genişliği 11 santimetre olan 219 sahifeden ibarettir. Meşin ciltlidir. Kalınca ve mat bir kâğıt üzerine ekseriyetle talik kırması ve pek azda talik ile yazılmıştır. Bor kadısı mevlâna Alâeddin zamanında ve evasıtı Şabanülmükerrem 936 senesinden başlar; evasıtı Şabanülmükerrem 942 senesine kadar devameden altı senelik vukuatı camidir.

Bu yazıda defterin başından ve ortasından örnek olarak aldığımız bir kaç kararı sayın okuyucularımıza takdim edeceğiz. Bundan sonrakî yazılarda ise defterin birinci say-

fasından başlayarak sıra ile neşre çalışacağız.

Karar örnekleri :

Sebebi tahrir sicil budurki : Medineî Bor ve Niğde ve Orta köyde vaki olan binalar tamgasını işbu Ahmed bini Hamza ve Ali bini Halil Derviş bini Çelteki iki yüz Osmanî akçe mukataaya aldık deyu ikrar eyledikleri sicillâta kaydolundu. Hurrîre fi evaili Cemaziyelulâ sene 937

✕

Sebebi tahriri sicil budur ki : Siyret bini Hacı hoca meclisi şer'a Ali bini Durmuşu ihzar edip şöyle tahriri dava eyledikim işbu Alide bağ bahasından yüz akşam ve bir kılıncım var. Sabika mevlâna Alâeddin efendi dahi hüküm eylemiştir. Anı talep ederim. Diyicek mezbur Aliye sual olunup gibbelinkâr adulu müsliminden Abdürrahman bini Ahi ve pîr Mahmud bini Seyid Ahmed müddei merkumun davasına mutabık edai şahadet eyledikten sonra yüz akçe ve bir kılıncı merkum Aliden müddei merkume hüküm olundu. Hurrîre fi Rebiülahir sene 937

✕

Veçhi tezkire budur ki : Nefsi Bora muhtesip olan Abdi bini Mahmut Musa bini ekmekciyi ihzar edip inezkür Musa ekmegini narhı muayyenden eksik işlemiş deyip ekmeği vezn olunup bir akçe ekmeğten 200 dirhem eksik bulunup tesbiti defter olundu. Hurrîre fi evahir Şaban sene 939

Şühudülhâl : Mehmet bini Seyid Ahmet, Ahmet Çelebi bini hacı Mus

tafa ve Ahmed bini Hızır, ve gayrühüm.

Derbeyanı narh Şevval 939 (bin dirhem ekmek bir akçeye narh verildi)

Veçhi tahrir budur ki: Livai Nıkideye hükmü Padişahi ile mevkufat zabtına emin tayin olunan Fahrülmudemidin Hüssam bey bini Hacı Yusuf karyei (Gelenlû) dan Ali bini İsmail nam kimesneyi meclisi şer'a ihzar edip takriri dava edip dediki mezkûr Ali cemaatî Songur öykünden Turgud bini Seydinin koyun ağılna koyun uğruluğuna girmiş ağıl içinde tutmuşlar diycek gibbelinkâr velistişhat ricali müliminden Hamza bini Hasan ve İbrahim bini Kasım davai muharririye mutabık edayı şahadet ettiklerinde şahadetleri alelvuku tesbiti defter olundu. Hurreri fi evahiri Şaban sene 939 şühûd:

Abdülaziz bini Nebi ve Pir Ahmet bini Hacı Halil ve Sinan bini Hamza ve İbrahim bini Teke ve gayrühüm.

Sebebi tahriri sicil budur ki: vilayet karamana şab emini olan (nevale) ile keşiş bini yağmur, ve Çini bini Foke ve küçük Sinan nam-zimmiler meclisi şer'a hazırun olup şöyle ikrar eylediler kim mezkûrun zimmilere sabıka elli sekiz batman Şap teslim etmiştim. haliya her batmanı yirmi dört akçaya üç ay vade ile bey eyledim diycek mezburun zimmiler Emin merkur kelâmin tasdik edüp vade tamam olucak meblağ mezkûrun edasını iltizam eylediler. Badettalep sicillata kayd

Ödemişin Özlemi

Diş Hekimi sayın (Rüstü Elbi) ye

Doymadan tadına, güzelliğine,
Tez ayırdı senden felek ödemiş;
Akıp gidiyorken Tren engine,
Kaldın gerilerde renk; renk ödemiş;

Gidiyorum bitgin ve sarhoşum ben,
Yuvası bozulmuş öksüz kuşum ben,
Umut, arzum kırık pek bir hoşum ben,
Sende kaldı gönül, benlik ödemiş

§

Nerde oturduğum evimle odam,
Beni şenliklere götüren akşam,
Ayrılığına teş içre bir tutam;
Yanıyor, yanıyor yürek ödemiş,

§

Sırma mor çepkenli o tunç zeybekler
İlk kurşunu (Atan) pulat bilekler
Gökçe Efe, gibi Şahin erkekler
Senden doğar güzel melek ödemiş

§

(Kış) günü basarken ovaları kar,
Orada diz boyu çayır; ilk bahar,
Bahçe de kırmızı ak güller açar.
Tütersin burnuma çiçek ödemiş!

§

Güllerin kokusu sarar her yanı,
Bu koku bayıltır hazla insanı
Her bir şey çıldırır, yakar ozanı
Asma gül dallarını çelenk ödemiş

§

Nasıl anlatayım o güzellikleri,
Zümrütten yemişlik, zeytinlikleri,
kavranmaz, ölçülmez derinlikleri,
Anlatmak, duymak zor tek tek ödemiş
olundu. hurrie fi evaili cemaziyelula
sene 934

Şühut: Pir mehmet bini yanki ve
mehmed bini ali ve mustafa bini isa
ve kasım ve gayrühüm.

Bir Terbiye vasıtası olarak Roman

Bizde, halk ve münevverlerimiz arasında, romanlara karşı kanaat haline gelmiş bir telakki mevcuttur: Roman okumak vaktimizi beyhude yere kullanmak, israf etmektir. Roman bizi fena yollara sürükler, ahlâkımızı ifsad eder; hele okul çağında bulunan gençlerin roman okuması bir felâkettir. Ebeveyn ve bir çok öğretmenler roman okuyan talebenin biaman bir düşmanıdır. Oğul veya kızının herhangi cinsten olursa olsun roman okumasına müsaade eden ailelerimiz; halk ve münevverlerimiz arasında roman okuma zevkine erebilmişlerimiz, romanın edebî bir zevk telkinile birlikte fikir ve his terbiyesinde mühim bir amil olduğunu kavrayabilmişlerimiz okadar azdır ki.. Halbuki, okuma terbiyesinin alınma ve teessüsünde, entellektüel hayatımızın inşasında romanların oynadığı rolü hiç bir yazı nevi, bu kadar genişlik ve mülayemetle temin bahtıyarlığına erememiştir. Çyle romanlar vardır ki en sert ve çetin fikrî meseleleri, en dolaşık his ve haleti ruhiyeleri yenirken lezzet, hazın edilirken hazzolan nefis yemekler gibi zihnimizi yormadan, dimağımıza yüklenmeden içimize sindirirler.

Hiç bir edebî nevi, roman kadar mevzu tenevvüü ve bolluğuna malik değildir. Ferdî ve maşerî hayatın her safhasına sahifelerini bir ayna gibi tutan, en çetin içtimâî ve felsefî davaları sıcak ve cazib bir davetle ciltleri içine alan roman, mücerred sanat ve estetik hamuleleriyle yüklü olmaktan ziyade amelî ve entellektül hayatımızı besleyip istikametlendirecek, Üniversite kürsüleri dışında olgun-

laşmamıza hizmet edecek en zengin vasıtalarındandır. Fakat, şunu da hemen ilâve etmeliyim ki, bu günün ve hatta dünün hiç hiç bir roman ve romancı öğretme ve terbiye etmeyi kendisine gaye olarak almamıştır. En yüksek bir telakkile, büyük romancı François Mauriac'ın roman hakkındaki bir etütüne dediği gibi: « Romancı insanlar arasında en çok Allaha benzeyendir: canlı mahluklar yaratır, kaderler icad eder ve bu kaderleri vak'alar, felaketlerle dokur, onları karşılaştırır ve gayelerine götürür. » romancının gayesi insandır. Bu gayede hiç bir terbiyevî endişe mevcut olmkmakla beraber, eğer terbiye bizden ötekilerini kendi tahassüs, tefekkür ve telekkilerimiz içine almağa doğru gitmek cehdi ise; romanda içindeki kahramanların eyi veya kötü mizaçlarıyla okuyucular üzerinde eyi veya kötü telkinler yapmakta olduğuna göre, gayesinden hariç olarak edükatif bir mahiyet arz ediyor demektir.

Hayatımız üzerinde romanların müsbet ve menfi te'sirlei okadar büyük ve ber'izdir ki mevzuunu ekseriyetle hayttan alan romanlar çokğu def'a hayatımıza müessir olarak yaşayışımızın seyrini, itiyat ve telekkilerimizin değişmesini mucib olmaktadır. Kendisini okütmasını ve okuyucularını kendi fikir ve hayat dünyasına almasını bilen bir romancı bir memleket hayatına kavğasız, döğüşsüz bir çok yeni şeyler getirebilir: Mai ve Siyah, Aşk Memnu Halit Zıyanın kaleminden çıktığı zamanlar, bu romanlarda anlatılan hayat ve dünya görüşü memleketimizde yokdu ve Halit Zıya bu romanların mevzuunu memleketimizden almamıştı. Fakt romancının kafasında bir özlem ve temenni olarak yaşayan Aşki Memnun daki

İctimaî hayat çok geçmeden İstanbul muhitinde bir realite oldu. Maî ve Siyahın intişarına kadar İstanbul muhitinde hiç rastlanmayan Ahmet Cemiller birden bire çoğalıverdi. Yine öyle romanlar vardır ki İnsan haleti ruhiyelerini alt üst edecek okuyucularının iradelerini ellerinden alacak kadar müessir ve çoğu def'a fasit kuvvetlerle yüklüdür. Onun için roman üzerinde düşünen bir çok münekkittler, bir roman yazmak için eline kalemi alan bir romancının manevî ve vicdanî büyük bir mes'uliyet de derûhde ettiğini söylerler.

Romanın bizde, sadece menfi ve kıymetsiz taraflarıyla tanınmış olması muhakkak, ki bir talisizlik eseridir. Bunun niçin böyle olduğuna bir çok sebebler göstermek mümkünse de en başta, bizde roman yazan ve tercüme eden bir çok muharrirlerin kendilerini yormamak ve kolayca sürüm te'min etmek düşüncesiyle insanlığın sadece adi duygularına hitap eden ve bilhassa fikri terbiye ve yetişkinlik sahibi olmayan okuyucular arayan romanları tercüme etme ve yazma yolunu takip etmiş olmalarıdır. Hakikaten öyle romanlar vardır ki her türlü yüksek his ve fikir unsurlarından uzak, sanat kıymetinden azade, muhayyel şeylerle dolu kup kuru bir vak'adan ibarettir.

Bunlar, fikir terbiyesinden mahrum, sanat telekkilerine bîgâne, adı yazıcıların günlük gazete sütunlarına işledikleri, ömürleri de günlük olan romanlardır. zamanın çetin imtihanını verdikten sonra dünya edebiyatında kendilerine yer alabilmiş öyle romanlar vardır ki bunları okumak, insanda yaşanmakta olan bir dünyadan; görülmemiş, yaşanmamış yahut görülmüş fakat idraki yayılmamış şeylerle dolu diğer

bir dünyaya hicret ediş intiba vericiliğini ve te'sirini yapar.

Günlük matbuatda olduğu kadar hemen bütün milletlerin kütüphanelerinde geniş bir hacim işgal eden romanları, ne şekil ne de muhtevaları itibarile bir tasnife tâbi tutmak imkansızdır. Denilebilir ki dünya üzerine nakadar adet roman varsa okadar roman çeşidi mevcüddür. bununla beraber şimdi bir tasnif olmak üzere roman çeşitleri hakkında bazı ana hatlar çizmek mümkündür :

Her roman belli başlı üç unsur ihtiva eder : vak'a, muhit, eşhas. Bir çok romanlar vardır ki yüzlerce sahife tutan hacimleri içinde okuyucuları alakadar eden tarafları, Amerikan filimlerinde olduğu gibi sadece vak'adır. Günlük gazetelerde, çoğu def'a bir kaç birden tefrika edilen ve bizim memleketimizde en çok tesadüf edilen romanlar bu kabil-dendir. Bunlara tefrika romanı adı verilir ki maceralı aşk romanları, cinaî romanlar .. bu cinsdendir. Tefrika romancısı kari'e her sahifesinde bir vak'a ve yahut bir vak'aya hazırlık olan «Stüasyonlar» vaziyetler hazırlar. Vak'anın cereyan ettiği muhiti ve vak'ada rol alan kahremanları vak'anın canlandırılmasında bir vasıta olarak kullanır.

Buna mukabil muhiti veyahut romanın kahramanlarını ön safa alan, alâka ve işleme merkezini muhit ve yahut şahıslar üzerinde toplayan romanlar vardır : muhiti — İctimaî ve tabii muhit — bize olduğu gibi bir objektif sadakatle nakl etmeğe çalışan romanlar Realist ve Naturalist dediğimiz romanlardır. İnsan haleti ruhiyelerini tahlil etmeğe çalışanlar da Psikolojik romanlardır. Bunların haricinde daha bir çok roman çeşitleri bulmak mümkün

Çifte

Bundan 30 - 35 seneevvvelisine kadar çevenimizde çok kullanılmış olan ve bu gün de müzelerimizde eski (Türk sazları) arasında yer alan (çifte) adlı basit bir saz üzerinde yaptığım bir tetkiki bu dergide kıymetli okuyucularımıza sunmağa çalışacağım.

Çifte ilk görünüşte iki kısımdır:

1 Gövde

2 - Sesin menşei olan kamış borular.

Gövde, resimde görüldüğü gibi yan yana eklenmiş iki eşit bir zurnadır. görünüş itibarile gergi zurnaya benzerse de sesi zurna sesine çok yakındır.

İki eşit parçadan yapılmış olması ve çalınırken de (ünison) iki ses verişine ona bu adı verdirmiştir.

dir : Tarihi vak'aları hikaye eden tarihi romanlar ; bir milletin örf ve adetini anlatan Mors romanları ; millî davaları tezleşdiren millî romanlar ; bir kanaati fikriye ve felsefiyeyi izaha çalışan felsefi romanlar

— devam edecek —

Delikler ön tarafta ve altı çifttir. Araları parmaklar sık basılacak kadar yakın ve aynı mesafededir.

Gövdenin boyu 20 - 25 yüzdemetre arasındadır. Arkı tarafta delik yoktur.

Yapılışları. - Çifteleler ya (çukur ova) kamışı denilen sert ve pişkin bir kamıştan ve ya uzun bacaklı kuşların (ineik) kemiklerinden yapılmıştır. İki parça ayrı ayrı hazırlandıktan sonra yan yana getirilerek iki baş taraftan ince ve sağlam bir iplikle zarıfçe bağlanmış ve aradaki çukurluk balmumu ile doldurularak yekpare bir hale getirilmiştir.

Delikler kızartılmış bir demir çubukla delinmiş ve aynı büyüklükte olmasına çok dikkat edilmiştir.

Kamış borulara gelince, bunlar da yine pişkin kamışlardan yapılmıştır. Bu borular, gövde ağzına girebilecek kadar ince ve boyları da ağızda damağa deymeyecek kadar kısadır.

Bu borular, ince ve pişkin kamışların boğum yerlerinden kesilerek ve yan tarafından da çakı ile yarılarak köy çocuklarının buğday saplarından yaptıkları borular gibi yapılmıştır.

Bu borular, ağızla üflenirken yarılmış kısmı ihtizaz ederek sesi meydana getirmiş oluyor.

Bu boruların diya pazona göre belli başlı bir tonu yoktur. bunlar kamışın incelik ve kalınlığına ve ya uzunluk ve kısalığına göre çeşilli tonlar veriyorlar, çiftinin yapılışında dikkat edilmiş bir cihet daha varsa o da ses menşei teşkil eden her iki borunun kalınlıklarıyla boylarının ve hele (Akord) larının bir oluşudur.

Elimde mevcut olan kemik (Kartal bacağından yapılmış) bir çiftteyi tetkik

Cönkler arasında

Nigde merkez ve köylerinde elde ettiğimiz Cönkleri inceliyoruz . bunların içlerinde Emrah, Dertli, Geverî, Kâtîbî, Tûrabî, Aşık Ömer gibi Ünlü halk Şairlerinin çok güzel ve yüzlerce koşmaları vardır ki: bu koşmaların bir kısmını matbu eserlerde bulmak mümkündür .

Yine aynı Cönklerde İrfanî, Figanî, Mecnunî, kiranî, Şifâî, Hüdaverdî, Zâtî, Vehbî, Kul Halil, Mazlumî, Kâmilî, Kararî, Haşimî, Aşık Musa ila . . gibi adları daha duyulmamış olduğu halde çok muvaffak koşmalar, Nefesler, Semailler Kalendariler, Selisler, Divanlar yazmış olanları da vardır . Biz «Akpinar» da bu şöhretsiz fakat kıymetli Âşıkların eserlerini neşrederek Edebiyat âlemine tanıtmaya vezemanın yıpratıcı, unutturucu elinden kurtarmağa çalışacağız .

Bu Şöhretsiz Âşıklardan biri Şifâî'dir . Şifâînin koşmalarını Cönk ederek ses dizilerinin şu tonlardan teşekkül etmiş olduğunu gördüm:

Yarım — bütün — bütün — bütün
yarım — bütün.

Yani bütün parmaklar basılmışken ilk sesi (Lâ) kabul edersek çifte. sıra ile Lâ — Lâ diyez veya Si bemol — Do

Re — Mi — Fa — Sol tonlarını veriyor,

Şu ha'de bu türlü sazlar, Lâ diyez ve ya Si bemol ile Fa perdeleri Apojyâ tür veya dalgalanışlarda kullanıla bile-

lerde görmezden önce onun halk arasında türlü makamlarla içli, içli söylenen koşmalarını eşitmiştim .

Tarlalara, Yaylalara giderken Ekin biçerken, öğle paydosunda gölgede otururken, Baharın ve yazın ılık meltemlerine karışan bu tatlı nağmeler beni bir hayli ilgilendirmiş ve Şifâînin bir kaç koşmasını köylülerin hafızalarından kopya etmiştim. onu söyleyenler Şifâînin kim ve nereli olduğunu bile düşünmemişlerdi.

Sonra Şifâînin eski Anduğu kazası olan Bor orta köy nahiyesinde doğmuş ve yaşamış bir halk şairi olduğunu öğrenerek hayatını ve eserlerini derlemeye başladık . Bu tetkikatın sonuçlarını gelecek nushalarımıza dere edeceğiz .

Şimdi Şifâiden bir kaç koşma okuyalım :

1

Gök yüzünde kanat salup uçmayın
Nişabur şehrine konun Turnalar .
Kerem edüp andan sonra (1) geçmeyin
Dostun hanesine inin Turnalar .

bileceğine göre:

Lâ — Do — Re — Mi — Sol

Tarzında beş sesli diziye ve bu dizi üzerine kurulmuş melodileri ifade edebiliyorlar ki böylece (Pentatonik) melodilerin de Türk küllüründen doğduğu ve bu türlü melodilerin kendi aramızda halen yaşamakta olduğu yolundaki iddiayı. kısa bir tetkikten sonra eski ve basit bir Türk sazile isbat etmiş oluyoruz.

Halit Ongan

Söylemeye ne hacet görün halimi
Remzile bildirin hem Kemalimi .
Mübarek destine Arzuhalimi
Veçhi esrar ile sunun Turnalar .

Kulolayım Gözlerinin Mestine
Unutmasın daim alsun destine . (2)
Telinizden Saye düşün üstüne
Anda bir'az zaman dönün Turnalar . (3)

Dostum soldurmasun güzel yüzleri
Derunumda her kez durur sözleri .
Benim için ağlar elâ gözleri (4)
Bildirmeden Hoşca tanın Turnalar .

Der (Şifâî) Ben uğradım zalime ,
Hasret koydu O Lebleri balime,
Vaki olursanız her bir halime ;
Sizde benim için yanın Turnalar .

Cöngin farkları

- 1 — andan doğru
- 2 — unutmasun düasını dostuna
- 3 — anda birer semağ dönün Turnalar
- 4 — benim için ağlarmı ola gözleri

2

Havuz başlarında göreyim seni ,
Ben garibe bir nigârî çok gördün ,
Cüz'î bir kez ettin zevki seyrani ,
Haram oldu gülizarı çok gördün ,

Solsun şüküfeler , kurusun güller ,
Dalında ötmesin şeyda Bülbüller ;
Her vasfın dimeye dönmesin diller ,
Hıfzetmedin bir esrarı çok gördün .

Bahçe , gayri sana kimse girmesin ;
El uzatup gonca gülün dermesin ,
Gideyim de bari gözüm görmesin ,
Saçı sümbül , zülfî mari çok gördün .

Havuz başı noldu senin ziynetin ;
Şimden geru kimse bilmez kıymetin ,
Bize bu mu idi âhir Himmetin ,
Var harap ol Yadigârî çok gördün .

(Şifâî) dir benim kimim var yana ,
Senin rahmetinden ziyafet cana ,
Beni hasret koydun kaşı kemana ,
Bende bunca itibarı çok gördün .

3

Diyarı ahare yolu uğrarsa ,
Pek perişan olur hali garibin ,
Tiği mihnet ile bağrın doğrarsa
Bükülür olzaman beli garibin ,

Naz ile nazenin kimler götürür ;
Aksi döner bulduğunu yitürür ,
İl içinde melul mahzun oturur ,
Koynunda olur iki eli garibin .

Kadir mevlam muradına yetüre ,
Haberlerin rüzgârlarla getüre ,
Herkesin sılası düşse hatıra ,
Akar gözlerinden Seli garibin ,

Bir kararda dönmez bu çarhı felek ,
Çare yok sabır ile tahammül gerek ,
Sad hezar yalvarsa tutulmaz dilek ,
Dâim eksik söyler dili garibin ,

(Şifâî) garibdir dünyayı gezen .
Onlardır ; usanup canından bezen ,
Nasıl cehdeylese boş ; tutmaz düzen ,
Hasılı bozğun olur teli garibin .

4

Zan etmesün ah -u- zarım duyanlar ,
Kimse bilmez gizli fiğan bendedir .
Hafi gamzelerden sinem yaralı ,
Tâ derunda zehmi hicran bendedir .

Aşk -u- sevda ile billâh cürunum ,
Halimden bilmeyor kaşları nûnum ,
Haşre dek onulmaz daği derunum ,
Bir Tütünsüz nari hicran bendedir .

Halk Edebiyatından derlemeler

Mani

Halk Edebiyatımızdaki nazım şekilleri- nin en az hecelisi ve en çok kullanılanı ma- nidir. Hece sayısı hemen her zaman yedi, mısra adedi dördtür. Hecelerinin bazan beş ve altı, mısralarının da yedi ve sekiz olduğu vakidir.

Klasik edebiyata rübaî, dört mısra içi- ne kuvvetli ve orijinal bir fikrin, bir duy- gunun sıkıştırılmasını istilzam eder. Bir bakıma, halk edebiyatımızdaki manide de böyle bir tazammüm mevcuttur. Yapı- lışı ve söyleniş kolay gibi görünen mani- lerde de ifade edilmek istenilen fikir ve duygunun kıymeti çok mühimdir. Bir koş- ma veya türkü, bir tehassüsün açılıp ser- pilmesine, istenildiği kırdar uzatılıp kısal- tılmasına müsaittir. Uzun bir aşkın acı tatlı bütün ıztıraplarını, geniş tasvirlerle tahammülü olan bir tahassür ve inkisa- rın meraretlerini bir destanda hikâye e- debilirsiniz. Fakat manide istenildiği ka- dar genişleme imkânını şaire vermiyen bir tahdit, bir çerçeve mevcuttur. Onda daima üstadane bir mehare, şairi veciz olmağa çağırın bir darlık ve çerçeve en- dişesi mevcuttur. Buna rağmen halk ede- biyatlarımız bir mani bolluğu arzeder.

Son yıllarda millî edebiyatın dağınık

Sevdası serimde çeşmi sıyahın ,
Vasfı kabil değil ettiğim ahın ,
Deruni zahirde eşkali mahin ,
Münekkas hayali mihman bendedir .

(Şifaî) dir yanmakdayım nâr ile ,
Halim neye varır bu efkâr ile ,
Bunda geçmesin günüm zar ile ,
Bir hubun sevdası, efğan bendedir .

ve gayrimektüp mahsüllerini toplama için çalışmalarında binlerce mani derlendi. Bun- lar içinde hiçbir fikir ve duygu kıymetine tekabül etmiyenleri o kadar mebzuldur ki bunun sebebini nazım şeklindeki yapılaş ve söyleniş kolaylığında aramak muafık olur. Halk edebiyatı hakikî sanat için ön safta tutulan teknik titizliğine çok müsa- mehakâr olduğundan bu derlenen manile- rin çoğudaki fikir ve duygu yokluğunun yanı başında teknik fukaralığında en aşî- kâr haliyle mevcuttur. Bunlar asaletini kaybetmiş, hüviyetlerinden uzaklaşmış ma- nilerdir.

Haddizatında kimler tarafından söylen- dikleri bilinmiyen bazan ferdî buhranları bazan cemiyetçe duyulan büyük kaygu ve inkisarlara birkaç çift kelime içinde anlatıveren maniler, milletimizin ferd ve cemiyet karakterini çizmek itibarıyla çok manidardır. İster keder ve tahassürle, ister sevinç ve vuslatla dolup boşalan bir için ses ve kelime halinde ve dört kısa mısra içinde ortaya konulmuş şiir de- diğimiz tehassüs ve haletiruhiyenin ifade- sinden başka nedir?

Halk şairlerinin en büyük hususiyeti samimiyet ve ölçsüzlükleridir. Söyledik- lerinde, münüvver ve kültürlü bir insanın ezasını duyduğu vesveseli dikkat ve kontrol yoktur. Kelimenin en geniş ve yerinde mana- sıyla coşkun ve lirik insanlardır.

Millî edebiyatın diğer nazım şekillerinde ol- duğu gibi, manilerin nescini de gurbet, ölüm sevgi, inkisar, istigna, hiciv ve mizah örer. Ma- nilerin hemen ekserisi bir irtical mahsülüdür. Kısa ve mahdut mısralar içinde, geniş ve in- kişafı çok kelimelere muhtaç görünen haleti ruhiyelerin, sehli mümteni denecek ifade kolay- lığı ve topluluğuyla söyleniverişi en çok maniler- dedir. Eski devirlerin gideni geri göndermiyen askerliğini hatırlayınız: Biricik sevgili köyden ayrılıyor; hangi göz yaşı, hangi yalvarma bu

ayrılışı önliye bilir? Bu en içli ıztırabın yegâne tesellisi sevgiliye devlete tevekkülle emanetten başka ne olabilir ?

Tütünüm demet demet Kurban olayım devlet
Kaşları kamet kamet Yarım sana emanet

Biricik oğul, fidan boylu evlat ata ocağına
bir daha dönmek üzere bu ocaktan ayrılı-
yor; şu dört mısra da daha içli bir yalvarma
daha gözyaşlı feryat mı olur:

Gitme, gidenim gitme Boyu fidanım gitme
İlin üç beş tanesi Benim bir tanem gitme

1
Kaşları ok sevdiğim
Kırpığı çok sevdiğim
Hep güzeller geziyor
İçinde yok sevdiğim

2
Şu dağlar olmasaydı
Çiçeği solmasaydı
Ölüm allahın emri
Ayrılık olmasaydı.

3
Yeşil ipek bükeyim
Derdimi kime dökeyim
Siyah zülüften bir tel ver
Kefinimi dikeyim,

4
Ana ben derviş miyim
Karalar giy miş miyim
Yerimi eller almış
Yoksa ben ölmüş müyüm,

5
Dağların başı kardır
Benim yüreğim darbr.
Dertsiz adam olur mu
Herkesin derdi vardır.

6
Ak güvercin olaydım
Gergefine konaydım
Avcı çeker vurursa
Dızlerinde öleydim.

7
Ağlarım gülenim yok
Göz yaşımı silenim yok
İşte ben gidiyorum
Gel gitme diyenim yok.

8
Çini tabakta reçel
Bu günler gelir geçer
Ağzım, dilim söylemez
Kalbimden neler geçer

9
Karşıdan atlı geçti
Nalı parlattı geçti
Her kese selam verdi.
Beni ağlatı geçti

10
Dünya zından gözüme
İnanmıyor sözüme
Öldüğüme gam yemem
Bir kere gül yüzüme

11
A benim batıyım
Padişah tahtı yarım
Yüzünde göz izi var
Sana kim kaktı yarım.

12
Su gelir akar gider
Yar gelir bakar
O yarın cilveleri
Canımı yakar gider

13
Yaramaz
Fıtıl büyük yaram az
Seni uslu bıraktım
Niçin oldun yaramaz

14
Yüz aya değer
Hüsnüm yüz aya değer
Ay var bir gün değmez
Gün var yüz aya değer

15
Bir yana
İki değil bir yana
Aç gerdanın gözüksün
At Kâkülün bir yana
Ben eşimden vaz geçmem
Cihan gelse bir yana

16
Su gelir akma yarım
Ellere bakma yarım
Kaderim beni yaklı
Bir de sen yakma yarım

17
Odanı kireç eyle
Yüzünü güleç eyle
Bu dertten ben ölüyon
Bana bir ilaç eyle

18
Anadan yosma güzel
Çayıra basma güzel
Aramız uzak düştü
Selamı kesme güzel

Fehmi Okan

Halkevi Faaliyetleri

Halkevimiz faaliyetini sistemli bir şekle koyarak maksatlara daha sağlam yollarla erişmeğe karar vermiştir .

Bu cümleden olarak şumullü bir senelik mesai Programı yapmış, bu programı tasdik edilmek üzere Cumhuriyet Halk partisi Genel Sekreterliğine göndermiştir,

Haziran ayı içinde halkevimizde bir müsamere bir Balo, bir toplantı, bir köy gezisi yapılmıştır .

Senelik planla Temmuz ayı içinde yapılması lâzımgelen işlerin hazırlıklarına

faaliyetle devam edilmektedir . Halkevinde açılacak lisan derslerle ikmal kurslarının bütün hazırlıkları ikmal edilmiş, 23 Temmuzda yapılacak Lozan günü hazırlıklarına devam edilmektedir . Bu ay içinde iki müsamere verilecektir .

Akpınar

Şimdiye kadar muhtelif sebeplerle intişarı geiken [Akpınar] mecmuası Hazirandan itibaren çıkarılmağa başlanmış, badema muntazaman intişarı için icab eden tedbirler alınmış bulunmaktadır .

